

پروفسور ماریو وردونه
ترجمه‌ی چنگیز صنیعی

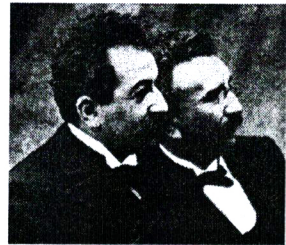
تاریخ سینمای ایتالیا

- درباره‌ی مترجم / ۹
- یادداشت مترجم / ۱۰
- مقدمه / ۱۱
- فصل یکم: سینمای ایتالیا درگذر تاریخ / ۱۳
- فصل دوم: فره‌گلی گراف و نخستین بازیگران کمدی / ۲۲
- فصل سوم: فیلم‌های تاریخی باستانی / ۲۷
- فصل چهارم: کابیریا چگونه ساخته شد / ۳۱
- فصل پنجم: تولد لاسینه‌ی بزرگ / ۳۵
- فصل ششم: پدیده‌ی صدا / ۴۰
- فصل هفتم: شهر سینما (چینه جیتا) / ۴۶
- فصل هشتم: نئورئالیسم / ۵۲
- فصل نهم: پیشینه‌ی نئورئالیسم: زاواتینی / ۵۴
- فصل دهم: نئورئالیسم ابتدایی / ۵۹
- فصل یازدهم: نئورئالیسم روسلینی / ۶۳
- فصل دوازدهم: افسانه و واقعیت / ۷۰
- فصل سیزدهم: ویتوریو دسیکا و "انقلاب حقیقت" / ۷۸
- فصل چهاردهم: نقش لوکینو ویسکونتی / ۸۳
- فصل پانزدهم: چهره‌های نئورئالیسم / ۹۰
- فصل شانزدهم: خاطرات و رؤیاهای فلینی / ۹۶
- فصل هفدهم: آنتونیونی، فرانچسکو رُزی و نسل دوم / ۱۰۱

- فصل هجدهم: نقش‌های جدید اصلی / ۱۰۶
- فصل نوزدهم: ژانرهای ایتالیایی / ۱۱۱
- فصل بیستم: سینمایی که خود را از نومی سازد / ۱۱۷
- ضمیمه. تاریخ سینمای ایتالیا (۱۹۹۴ تا ۲۰۰۷) / ۱۲۲
- دوران سپری شده‌ی استادان بزرگ / ۱۲۴
- چهره‌های اصلی دوران تازه / ۱۲۸
- جانی دملیو / ۱۳۱
- سیلویو سولدینی / ۱۳۱
- مارکو تولیو جوردانو / ۱۳۱
- ماریو مارتونه / ۱۳۲
- روبرتو بنینی / ۱۳۳
- لئوناردو پیراچونی / ۱۳۴
- وینچنسو سالمی / ۱۳۴
- سرجوروبینی / ۱۳۵
- کریستینا کومنجینی / ۱۳۵
- جوایز و قدردانی‌ها از سینمای ایتالیا / ۱۳۶
- گاه‌نگار رویدادها و فیلم‌های مهم تولیدشده از ۱۹۹۴ تا ۲۰۰۸ / ۱۴۷
- توضیحات / ۱۵۴
- نام‌های ضمیمه (تاریخ سینمای ایتالیا/پائول روسو) / ۱۷۲

سینمای ایتالیا در گذر تاریخ

روز ۲۸ دسامبر ۱۸۹۵ عموماً به عنوان روز تولد "سینماتوگراف" ثبت شده است. در این روز برای نخستین بار ۱۰ فیلم کوتاه در سالن معروف "ایندین دل گران کافه" واقع در بلوار کاپوسن‌هایی پاریس، که یک ایتالیایی به نام "ول پنی" اداره‌اش می‌کرد به نمایش درآمد. به گفته‌ی شاهدان عینی همه‌ی ۳۶ نفر تماشاچی فیلم‌ها، بلیت خریده بودند.

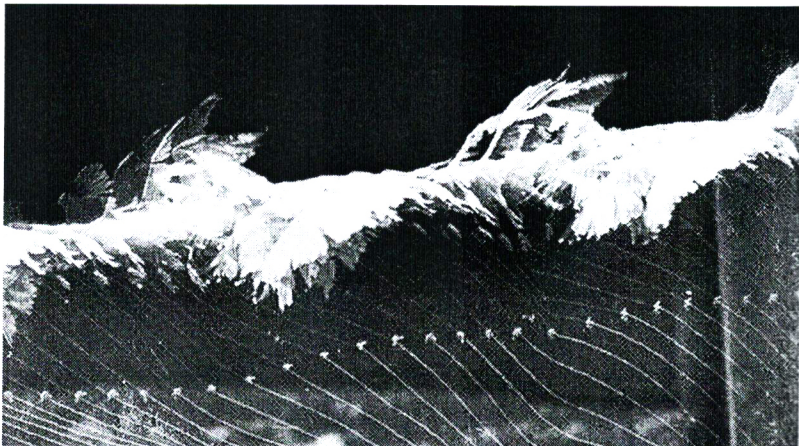
▲ آگوست و آنتوان لومیر

معروف است که آنتوان لومیر، پدر لوئی و آگوست لومیر گفته: «سینماتوگراف فقط یک کنجکاوی علمی است و کارش ضبط تصاویر متحرک خواهد بود، البته اشتیاق مختصری در مردم ایجاد می‌کند، اما از نظر تجاری قطعاً آینده‌ای نخواهد داشت.» این پیش‌بینی را دو فرانسوی دیگر؛ ژرژ مه‌لیس و شارل پاته باطل کردند. ژرژ مه‌لیس؛ یک شعبده‌باز، خیلی زود تشخیص داد سینما می‌تواند سرشار از تردستی و حیل‌های تصویری باشد. شارل معتقد بود سینما

روزنامه‌ای است مصور و نمایشی که آموزشگاه آینده خواهد شد. باری، این‌ها همه بعد از ۲۸ دسامبر ۱۸۹۵ اتفاق افتاد. البته تاریخ را باید همیشه تقریبی و نسبی دانست. چون در همان روزها ادیسون در آمریکا "کینو اسکوپ" را اختراع کرده بود و در نمایشگاه ۱۸۹۳ شیکاگو به نمایش گذاشته بود. یک دستگاه سینماتوگرافی دیگر هم توسط ژان آکیم له‌روا در خلال سال‌های ۱۸۹۴ تا ۱۸۹۵ ساخته شده بود. بیراه نیست اگر بگوییم دستگاه سینماتوگراف کمی پیش از تولدش هم وجود داشته است. هدف اولیه‌ی ادیسون و لومیرها نمایش تصویر متحرک بود... پیشینان آن‌ها هم فقط می‌خواستند حرکات جانوران و انسان را ضبط کنند. پیش‌تر از آن با دستگاه سینه‌تواسکوپ (جعبه‌ای که یک عدسی در آن تعبیه شده بود) تماشاگر شگفت‌زده می‌توانست تصویرهای متحرک از یک آکروبات‌بازی یا مبارزه‌ی دو مشت‌زن را تماشا کند، اما لومیرها رسیدن قطار به ایستگاه راه آهن و خروج کارگران از کارخانه را نمایش می‌دادند. مشکل می‌توان با اطمینان گفت کدام‌یک از این رویدادها نخستین گام و اولین پله برای دسترسی به سینماتوگراف بوده‌اند. همه می‌دانیم، سایه‌های چینی که چند هزار سال از عمر آن می‌گذرد، به‌رحال نوعی تصویر متحرک بوده و بعضی از عناصر اصلی سینما را در خود داشته است. مثلاً منبع نور، پرده، سایه‌های متحرک، افه‌های صوتی و حتی عناصری چند از بیان سینمایی چون نمای بزرگ، کمپ طولانی، تصاویر روی هم و محو (فید) تصویر و...

تئاتر سایه‌ای در آسیای صغیر، آفریقای شمالی و بعداً در اروپا رایج بود. در روزگار انقلاب فرانسه از این‌گونه نمایش در پاتوق‌های ادبی مثل "گربه سیاه" حسابی استقبال می‌شد. ویژگی‌ها و کارکردهای "اتاق تاریک" نیز همچنین توجه لئون باتیست آلبرتی و لئوناردو داوینچی را به خود جلب کرده بود. دانیهل باربارو در کتاب پرکیتیک پرسپکتیو (۱۵۶۸) و جووان باتیستا داللاپورتا که به جادوگری متهم بود در کتاب معجزه‌ی طبیعت درباره‌ی اتاق تاریک نوشته‌اند.

پس از این‌ها و از نگاهی دیگر تمام تجربه‌های عکس‌برداری، مقدمه‌ی شکل‌گیری سینما است. عکاسانی چون داگور، نیس، پلاته‌او و تالبوت. اتی‌ان و ژول ماری حرکات

▲ تصویرفه‌ای از انیبن ژول‌ماری

حیوانات را پی‌درپی عکس‌برداری می‌کردند. این عکس‌ها را ای.جی.می‌بریچ بررسی و آنالیز کرده است. در سال ۱۸۷۷ امیل رینو "پرکسینوسکوپ" را اختراع کرد که نقاشی‌های رنگی نمایش می‌داد. این دستگاه در سال ۱۸۸۲ در موزه‌ی گرِه وین که ژرژ مه‌لیس در آن کار می‌کرد به معرض دید عموم گذاشته شد. نقاشی‌های رنگی امیل رینو در واقع نخستین نسل فیلم‌های انیمیشن هستند. در سال ۱۸۷۷ توماس ادیسون "فونوگراف" را به ثبت رساند که دستگاهی برای ضبط صدا بود. از نحوه‌ی کار این دستگاه برای ضبط تصویر الهام گرفت و در سال ۱۸۹۱ "کینه‌توسکوپ" را ساخت. در سال ۱۸۹۲ یک فرانسوی به نام لئون بولی دستگاهی به ثبت رساند که به آن "سینماتوگراف" می‌گویند، کارش ضبط تصویرهاست، از اینجاست که واژه‌ی سینماتوگراف وارد تاریخ سینما می‌شود.

▶ پرکسینوسکوپ

